

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนจุลกะ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕ - ๕๐/๒๕๔๕

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีแพ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๓) มาตรา ๕๕ และมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ)

ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยสำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๓ ส่งคำโต้แย้งของนางทัศนีย์ ศิริชัย จำเลยในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๔๖/๒๕๔๕ และของนายคตชนะ ศิริชัย จำเลยในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๔๗/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ รวม ๒ คำร้อง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

นางทัศนีย์ ศิริชัย และนายคตชนะ ศิริชัย ต่างเป็นลูกค้าของธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาหัวหิน โดยทั้งสองได้ทำสัญญากู้เงินกับธนาคารดังกล่าวในวันเดียวกันคือ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ โดยนางทัศนีย์ทำสัญญากู้เงินจำนวน ๑,๕๑๒,๕๓๘.๘๒ บาท ส่วนนายคตชนะ ศิริชัย ทำสัญญากู้เงินจำนวน ๘๒๐,๕๘๗.๕๕ บาท และยินยอมเสียดอกเบี้ยขณะทำสัญญาในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี แต่อาจเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ได้โดยธนาคารไม่ต้องได้รับความยินยอมหรือไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และผ่อนชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้ธนาคารเป็นรายเดือน ทุกเดือนทั้งจะชำระให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๒ เดือน และธนาคารสามารถเรียกร้องให้ชำระเงินกู้ตามสัญญาเพียงบางส่วนก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ได้ ทั้งนี้โดยมีบริษัทสิงห์ภาคกลางตอนล่าง จำกัด เป็นผู้ค้ำประกัน โดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับบุคคลทั้งสอง ซึ่งหลังจากทั้งสองกู้เงินไปก็ได้ผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยเพียงบางส่วน แต่ต่อมาบุคคลทั้งสองต่างก็ได้ชำระหนี้ที่เหลือ

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด ซึ่งเป็นนิติบุคคล ได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยให้จดทะเบียนเป็น “บริษัทบริหารสินทรัพย์” ตามพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓ มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการ

รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินรวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น เพื่อนำมาบริหารหรือจำหน่ายจ่ายโอน ได้เข้ารับโอนสินทรัพย์อันเป็นสิทธิเรียกร้องจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) หรือธนาคารไทยท努 จำกัด (มหาชน) เดิม ซึ่งในการรับโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวหมายรวมทั้งสิทธิภายใต้สิทธิเรียกร้องและผลประโยชน์ทั้งหลายทั้งปวง ตามสัญญาสินเชื่อที่ลูกหนี้พึงต้องรับผิดชอบต่อธนาคาร ฯ รวมทั้งตามสัญญาหลักประกันต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งสิทธิเรียกร้องที่มีต่อ นางทัศนีย์ ศิริชัย และนายคลธนะ ศิริชัย

หลังจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด ได้รับโอนสินทรัพย์เรียกร้องจากธนาคาร ฯ แล้วก็ได้ติดตามทวงถามหลายครั้งแต่บุคคลทั้งสองก็เพิกเฉย บริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด จึงเป็นโจทก์ฟ้อง นางทัศนีย์ ศิริชัย เป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๔๖/๒๕๔๕ และฟ้อง นายคลธนะ ศิริชัย เป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๔๗/๒๕๔๕ ต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ในความผิดฐานโอนสิทธิเรียกร้อง ผิดสัญญา กู้เงิน เรียกค่าเสียหาย ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาและบังคับให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์

ต่อมาจำเลยทั้งสองต่างยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ จำนวนคนละ ๒ คำร้อง ขอให้ศาลส่งปัญหาข้อกฎหมายเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้ พิจารณาวินิจฉัย

คำร้องที่หนึ่ง ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องของสถาบันการเงิน หรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่รัฐ หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้าบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ตามพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟู ฯ ไม่ได้ถือหุ้นอยู่ด้วยจะโอนเข้า บสท. ได้ต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนด บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ มีผลทำให้ลูกหนี้ของสถาบันการเงิน หรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชนเสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีผลทำให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกัน ในทางกฎหมาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้

พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายและจะเลือกปฏิบัติมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลบังคับใช้ได้ ขอให้ศาลสงฆ์คำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

โดยมีเหตุผลท้ายคำให้การสรุปได้ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ วรรคแรก ให้ความคุ้มครองแก่ลูกหนี้ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินของรัฐ ไม่ว่าจะมียุทธทรัพย์ค้ำประกันหนี้หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลหรือไม่ ไม่ว่าจะมียุทธทรัพย์ร่วมกันในแต่ละสถาบันการเงินเกินห้าล้านบาทหรือไม่ แต่พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ กลับให้ดุลยพินิจแก่ บสท. ว่า จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ของสถาบันการเงินเอกชนหรือไม่ อย่างไรก็ได้ หาก บสท. จะให้ความคุ้มครองลูกหนี้ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินเอกชนก็คุ้มครองเฉพาะที่มีหลักประกัน ที่เป็นนิติบุคคล และเป็นหนี้ที่มีมูลค่าทางบัญชีเกินห้าล้านบาทเท่านั้น ทำให้ประชาชนที่เป็นลูกหนี้ของรัฐและสถาบันการเงินเอกชนได้รับสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไม่เท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

คำร้องที่สอง ได้แย้งว่า หนี้ในคดีนี้เกิดขึ้น เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ ภายหลังได้มีการปฏิรูปการอันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้จำเลยกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ รัฐบาลเรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ทำให้สถาบันการเงินสุดวิสัยที่จะเพิ่มทุนได้ ต้องขอให้ธนาคารต่างประเทศเข้ามาช่วยเพิ่มทุน ซึ่งผู้ถือหุ้นเดิม (ธนาคาร) เหลือหุ้นเพียงร้อยละ ๖ ส่วนธนาคารที่เพิ่มทุนไม่ได้ต้องถูกถอนใบอนุญาตปิดกิจการไป ๕ ธนาคาร และบริษัทเงินทุนที่ไม่สามารถเพิ่มทุนได้ต้องถูกถอนใบอนุญาตปิดกิจการจำนวน ๕๖ บริษัท ส่งผลทำให้ราคาทรัพย์สินตกต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงร้อยละ ๖๐ ถึง ๗๐ ค่าเงินบาทเปลี่ยนไปจากอัตรา ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ เป็น ๕๖ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้กลายเป็นบุคคลที่สุจริตจะชำระหนี้ได้ ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้จำเลยได้รับความ

คุ้มครองสิทธิไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดและให้พักหนี้ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจบสิ้น หรือค่าเงินบาทกลับมาอยู่ที่อัตราแลกเปลี่ยนเดิม ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่าจำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ โดยถือว่าหลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามมาตรา ๒๑๕ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ รับรองไว้อย่างชัดเจน

ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษา และการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๗) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ เป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้พิจารณาคดีทั้งสองเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ แล้วเห็นว่า จำเลยขอให้ศาลส่งคำร้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๗) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงเห็นควรให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้และส่งคำร้องของจำเลยไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๗ มีมติให้รับคำร้องทั้งสองไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติให้รวมพิจารณาคำร้องทั้งสองเข้าด้วยกัน

ประเด็นตามคำร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย มีดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๓) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๑ บัญญัติว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้”

มาตรา ๒ บัญญัติว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

มาตรา ๓ บัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรง ในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้”

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีที่ปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๑ บัญญัติว่า “ในประมวลกฎหมายนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(๑)

(๒) “คดี” หมายความว่า กระบวนพิจารณานับตั้งแต่เสนอคำฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้
รับรอง คู่ครอง บังคับตามหรือเพื่อการใช้ซึ่งสิทธิหรือหน้าที่

(๓) “คำฟ้อง” หมายความว่า กระบวนพิจารณาใด ๆ ที่โจทก์ได้เสนอข้อหาต่อศาล
ไม่ว่าจะได้เสนอด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือ ไม่ว่าจะได้เสนอต่อศาลชั้นต้น หรือชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา
ไม่ว่าจะได้เสนอในขณะที่เริ่มคดีโดยคำฟ้องหรือคำร้องขอหรือเสนอในภายหลังโดยคำฟ้องเพิ่มเติม
หรือแก้ไขหรือฟ้องแย้งหรือโดยสอดเข้ามาในคดีไม่ว่าด้วยสมัครใจ หรือถูกบังคับ หรือโดยมีคำขอให้
พิจารณาใหม่

(๔)

(๕) “กระบวนพิจารณา” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ตามที่บัญญัติไว้ใน
ประมวลกฎหมายนี้อันเกี่ยวข้องกับคดีซึ่งได้กระทำไปโดยคู่ความในคดีนั้นหรือโดยศาล หรือตามคำสั่ง
ของศาลไม่ว่าการนั้นจะเป็นโดยคู่ความฝ่ายใดทำต่อศาลหรือต่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือศาลทำต่อคู่ความ
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทุกฝ่าย และรวมถึงการส่งคำคู่ความและเอกสารอื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวล
กฎหมายนี้

ฯลฯ”

มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตาม
กฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่ง
ที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “ให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่มีกองทุนฟื้นฟู หน่วยงาน
ของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจแห่งใดแห่งหนึ่งหรือรวมกันเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของทุนจดทะเบียน
ที่ชำระแล้ว โอนสินทรัพย์ที่จัดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ทั้งหมด
ให้แก่ บสท. ภายในเวลาที่ บสท. กำหนด

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องโอนตามวรรคหนึ่ง ได้แก่สินทรัพย์ดังต่อไปนี้

- (๑) สินทรัพย์จัดชั้นสูญ
- (๒) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ
- (๓) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย
- (๔) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพตาม (๑) และ (๒) คณะกรรมการบริหารโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้โอนมาแต่เฉพาะสินทรัพย์ที่มีเจ้าหนี้เกินหนึ่งรายก็ได้ แต่สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้หรือผู้รับโอนหนี้จากสถาบันการเงิน แล้วแต่กรณี ต้องรายงานการดำเนินการเกี่ยวกับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ปล่อยให้ บสท. ทราบตามเวลาที่ บสท. กำหนด และ บสท. จะสั่งให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวโอนสินทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือบางรายได้แก่ บสท. เมื่อใดก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรจะกำหนดให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามวรรคหนึ่งโอนสินทรัพย์ตาม (๓) และ (๔) เฉพาะบางส่วน และโอนสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษเฉพาะรายได้แก่ บสท. ก็ได้

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพตาม (๑) ที่โอนมา หากเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสูญที่ตัดออกจากบัญชีแล้ว หรือที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน ให้ถือว่าไม่มีมูลค่า และให้ บสท. ตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการเงินที่โอนสินทรัพย์เช่นว่านั้นว่าได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของสถาบันการเงินนั้นหรือของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือไม่ เพื่อรายงานให้ธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินคดีต่อผู้รับผิดชอบต่อไป

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องโอนตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงสินทรัพย์ที่มีการฟ้องคดีอยู่ในศาล โดยศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาด้วย โดยให้ศาลสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เว้นแต่ บสท. จะยื่นคำร้องขอเป็นอย่างอื่น แต่ไม่รวมถึงสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวหรือเด็ดขาด หรือให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลล้มละลายสั่งฟื้นฟูกิจการแต่ยังไม่ได้ให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการนั้น ถ้าลูกหนี้และผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการร่วมกันร้องขอโดยมีเหตุอันสมควร ศาลจะสั่งให้

ดำเนินการฟื้นฟูกิจการต่อไปโดยไม่สั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความก็ได้ แต่ต้องยื่นคำร้องขอเสียภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

คดีที่ศาลสั่งจำหน่ายออกจากสารบบความตามวรรคหก ถ้าอายุความฟ้องร้องยังเหลืออยู่ไม่ถึงห้าปีนับแต่วันจำหน่ายคดี ให้ขยายอายุความออกไปเป็นห้าปีนับแต่วันที่ศาลสั่งจำหน่ายคดี”

มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า “บสท. จะรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์อื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ที่มีอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เฉพาะที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้

(๒) เป็นสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้เป็นนิติบุคคลและมีเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตั้งแต่สองรายขึ้นไป ไม่ว่าจะมิบุคคลธรรมดาเป็นลูกหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันด้วยหรือไม่ก็ตาม

(๓) มูลค่าของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบัญชีของทุกสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์รวมกันสำหรับลูกหนี้แต่ละรายเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป และ

(๔) สินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้นยังมิได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และมีได้เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายแล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

ในการรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดให้รับโอนเฉพาะสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และ (๔) ซึ่งเปลี่ยนไปเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) ในวันหรือก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับก็ได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในประเด็นที่หนึ่ง จำเลยทั้งสองกล่าวอ้างว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ แต่เหตุผลที่ยกขึ้นสนับสนุนมีเฉพาะกรณีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ดังนั้นในส่วนที่ได้แย้งว่า พระราชกำหนดดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ จึงไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๖ (๔) ที่กำหนดไว้ว่า คำขอที่ประสงค์จะให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต้องมีเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน ทำให้ไม่เป็นสาระที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยให้ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง จึงเหลือประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยแต่เพียงว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

สำหรับประเด็นที่สอง จำเลยกล่าวอ้างว่า เมื่อประเทศไทยประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ถูกหนี้ย่อมได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองและรับรองสิทธิของบุคคล สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งรับรองสิทธิของบุคคลและสิทธิที่รับรองให้สามารถนำมาอ้างสู่คดีในศาลได้ และโดยที่การบังคับใช้กฎหมาย การฟ้อง การพิจารณา และบังคับคดี เป็นการใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ในขณะที่เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งจำเลยย่อมได้รับความคุ้มครองสิทธิที่จะถือว่าจำเลยไม่ผิดนัดชำระหนี้ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ กรณีจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เมื่อจำเลยไม่ได้ให้เหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจนว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๓ อย่างไร จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๔) ทำให้ไม่เป็นสาระที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยให้ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง และคงเหลือประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยแต่เพียงว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ตามคำร้องจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๓) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ข้อหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ข้อหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ แต่ก็ยกเว้นให้รัฐออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพมิได้ และต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ฯลฯ จะกระทำมิได้ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน แต่ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน อาจถูกจำกัดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจในการตราขึ้น เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิหรือจำกัดสิทธิเช่นว่านั้นได้ แต่ต้องจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินนั้นด้วย อีกทั้งการสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการสืบมรดกเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีเหตุผลในการตราขึ้นเพื่อใช้บังคับว่าเนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงทำให้ลูกหนี้ของสถาบันการเงินไม่สามารถชำระหนี้เชื่อที่ตนมีกับสถาบันการเงินได้ และสินเชื่อเหล่านี้ได้กลายเป็นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่สถาบันการเงินเป็นจำนวนมาก หากปล่อยเวลาให้เนิ่นช้าต่อไปฐานะของสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องจะเกิดปัญหาอย่างรุนแรงและกระทบต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจต่อไปได้เป็นการสมควรที่จะเร่งแก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยการจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์แห่งชาติขึ้น เพื่อให้เป็นหน่วยงานของรัฐที่จะทำหน้าที่แก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้

ของลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐและเอกชนให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ด้วยการรับโอนสินทรัพย์ที่จัดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพมาจากสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อนำมาบริหารจัดการตามวิธีการที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ จะต้องพยายามให้ลูกหนี้ซึ่งรับโอนมา อยู่ในฐานะที่สามารถชำระหนี้ที่ค้างชำระได้ และให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการของตนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หมดสิ้นลงหรือเหลือน้อยที่สุด ในขณะเดียวกันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันการเงินจนไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้อันจะเป็นการสร้างความเสียหายให้แก่เศรษฐกิจและระบบสถาบันการเงินโดยรวม ซึ่งหากการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์แห่งชาติล่าช้าความเสียหายทางเศรษฐกิจจะเพิ่มมากขึ้นจนกระทบต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรง จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

สำหรับประเด็นที่ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจแห่งใดแห่งหนึ่งหรือรวมกันเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว โอนสินทรัพย์ที่จัดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ทั้งหมดให้แก่ บสท. ภายในเวลาที่ บสท. กำหนด และสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องโอนดังกล่าว ได้แก่ (๑) สินทรัพย์จัดชั้นสูญ (๒) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ (๓) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย และ (๔) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน โดย บสท. จะดำเนินการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ ปรับโครงสร้างหนี้ และปรับโครงสร้างกิจการ เพื่อให้ลูกหนี้ซึ่งรับโอนมาอยู่ในฐานะที่สามารถชำระหนี้ที่ค้างชำระได้ และให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการของตนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หมดสิ้นลงหรือเหลือน้อยที่สุด ในขณะเดียวกันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันการเงินจนไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ เมื่อพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่เป็นของรัฐให้แก่ บสท. ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ เพื่อทำ

การปรับโครงสร้างหนี้และปรับโครงสร้างกิจการ เพื่อให้ลูกหนี้ที่รับโอนมาอยู่ในฐานะที่สามารถชำระหนี้ที่ค้างชำระได้ และให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการของตนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม มิได้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และไม่มีบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิของบุคคลที่รัฐธรรมนุญรับรองไว้ ตามรัฐธรรมนุญ มาตรา ๒๕ และ ไม่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ตามรัฐธรรมนุญ มาตรา ๓๐ รวมทั้งไม่ได้จำกัดขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน หรือจำกัดสิทธิของบุคคลในการสืบมรดกตามรัฐธรรมนุญ มาตรา ๔๘ แต่อย่างใด ดังนั้น พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ในประเด็นที่หนึ่งมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปว่า

พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจบสท. จะรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์อื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง ซึ่งได้แก่ (๑) สินทรัพย์จัดชั้นสูญ (๒) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ (๓) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย หรือ (๔) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ที่มีอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ เฉพาะที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้

(๒) เป็นสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้เป็นนิติบุคคลและมีเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตั้งแต่สองรายขึ้นไป ไม่ว่าจะมิบุคคลธรรมดาเป็นลูกหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันด้วยหรือไม่ก็ตาม

(๓) มูลค่าของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบัญชีของทุกสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ รวมกันสำหรับลูกหนี้แต่ละรายเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป

(๔) สินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้นยังมิได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และได้เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายแล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

ในการรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพดังกล่าว คณะกรรมการจะกำหนดให้รับโอนเฉพาะสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และ (๔) ซึ่งเปลี่ยนไปเป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) ในวันหรือก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับก็ได้

พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ จึงเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่เป็นของเอกชนให้แก่ บสท. โดยให้โอกาสสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่เป็นของเอกชนสามารถโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพให้แก่ บสท. ได้แต่ต้องมีลักษณะตามมาตรา ๓๑ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ดังกล่าว เนื่องจากการที่จะโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพซึ่งเป็นสินทรัพย์ของเอกชนมาเป็นของรัฐย่อมเป็นการกระทบถึงสิทธิของเอกชน และต้องให้เอกชนยินยอมหรือตกลงด้วย ประกอบกับรัฐไม่สามารถกำหนดให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชนโอนสินทรัพย์ให้แก่ บสท. ทุกรายหรือทั้งหมดได้ ต้องกระทำเฉพาะกรณีที่เหมาะสมเท่านั้น เพื่อให้รัฐมีต้นทุนในการดำเนินการน้อยที่สุดโดยก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เนื่องจากกรณีไม่ได้เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก นอกจากนี้การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ ก็มีได้ไปจำกัดสิทธิและเสรีภาพของลูกหนี้ของสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชนที่ไม่เข้าเงื่อนไขที่จะโอนเข้า บสท. เพราะสิทธิและเสรีภาพของลูกหนี้ในการประกอบกิจการหรือจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของตนยังคงมีอยู่เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป โดยไม่มีบทบัญญัติใดที่ไปจำกัดสิทธิของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และไม่มีบทบัญญัติใดที่จำกัดขอบเขตแห่งสิทธิในทรัพย์สินหรือการสืบมรดกของบุคคล ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ดังนั้น พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ในประเด็นนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๗/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๓ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

นอกจากนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๔/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๘ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวดว่าด้วยการบังคับคดีจะใช้บังคับหลังจากศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว และจะบังคับตามคำพิพากษาต่อเมื่อผู้ร้องตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นผู้แพ้คดีและไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา จึงไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และโดยที่คดีนี้มีข้อเท็จจริงทำนองเดียวกันกล่าวคือ โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีที่ศาลชั้นต้น ตามสัญญาคู่เงิน ฯ ซึ่งศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการบังคับคดีภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงไม่ใช่บทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๔/๒๕๔๘ ดังนั้นประเด็นที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ จึงไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยให้ได้

สำหรับประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ นั้น

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) เป็นบทบัญญัติที่ให้ความหมายของคำว่า “คดี” “คำฟ้อง” และ “กระบวนการพิจารณา” ไม่มีกรณีที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ดังนั้น จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่รับรอง

สิทธิและเสรีภาพตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งโดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ว่าได้รับความคุ้มครอง และยังทำให้สภาพบังคับของสิทธิเกิดผลขึ้นจริง โดยบัญญัติให้การใช้อำนาจอรัฐในทุกระดับและทุกส่วนจะต้องผูกพันยึดถือปฏิบัติตามที่ในการตรากฎหมายการใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมาย รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติยืนยันรับรองในการที่บุคคลจะอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนตราแต่ที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นบทบัญญัติประกันสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล เมื่อใดที่สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ถูกละเมิด บุคคลนั้นจะใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ ได้ยกขึ้นกล่าวแล้ว

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่บุคคลซึ่งมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของตนตามกฎหมายแพ่งเกิดขึ้น หรือจะต้องใช้สิทธิทางศาลเสนอคดีต่อศาลแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ไม่มีกรณีที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือทำให้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลมิได้รับความคุ้มครองหรือใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม หรือต้องถูกจำกัดการใช้สิทธิทางศาล หรือไปจำกัดสิทธิในทางทรัพย์สินและการสืบมรดกของบุคคล แต่อย่างใด ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๗) มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ